

Дзюба М. А.

аспірантка Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

МИХАЙЛО ЯРЕМКІВ : ЖИВОПИСЕЦЬ ТА ТЕОРЕТИК

Анотація. У статті розглядається творчість самбірського художника Михайла Яремківа у контексті індивідуальних творчих пошуків живописної манери, колірного співвідношення, що роблять його роботи особливими в авторському виконанні. Інша сторона діяльності митця є теоретична робота.

Ключові слова: живопис, тема, колорит, техніка, теорія.

Аннотация. Дзюба М.А. Михаил Яремко: живописец и теоретик. В статье рассматривается творчество самбирского художника Михаила Яремкива в контексте индивидуальных творческих исканий живописной манеры, цветового соотношения, делают его работы особыми в авторском исполнении. Другая сторона деятельности художника является теоретическая работа.

Ключевые слова: живопись, тема, колорит, техника, теория.

Annotation. Dziuba M.A. Michael Yaremkev – painter and theorist. Article is devoted to painting artist Michael Sambir Yaremkev in the context of individual creative search brushwork, color relationships that make it works of copyright enforcement. Another action is theoretical work.

Key words: painting, theme, color, technique, theory.

Постановка проблеми. У відомого і самобутнього живописця за плечима яскравий творчий шлях та велика кількість персональних виставок. Важлива площина реалізації творчого потенціалу виражена у зображенні флористичних елементів, яким приділено більше уваги у даній статті. Незвичний квітковий живопис у творчості художника-чоловіка наповнений яскравою, насиченою палітрою та виконаний у модерній техніці. Знайшла своє втілення у його роботах й жіноча тематика. Завдяки яскравому творчому доробку художник здобув визнання не лише на батьківщині, але й за кордоном, прийнятий до Національної Спілки художників України. Поряд із живописною діяльністю художник реалізує себе як теоретик. Так на світ вийшло декілька його книг, посібників, статей.

До живопису Михайла Миколайовича зверталися київські мистецтвознавці Олена Кашай та Вікторія Тищенко, слова яких розміщені у передмові до альбому М. Яремківа “Живопис 2004-2007 років”. Про виставки творів малярства діляться враженнями із земляками кореспонденти на сторінках часопису “Фортуна” та газет: “Новини Самбора” “Голос Самбірщини”, “Високий замок”. Слід додати, що в Україні функціонує продюсерський “Центр Бойко”, що являє собою інформаційно-рейтинговий каталог ArtBoiko.com, який призначений для ознайомлення з творчістю і біографіями сучасних українських художників різноманітних жанрів серед яких Михайло Яремків.

Вивчення джерел вказує на недостатній рівень висвітлення даної проблеми, а тому актуальним є розкриття естетичної та тематичної проблематики живопису художника. Його творчий доробок заслуговує на ширшу увагу, адже митець зумів створити чимало цікавих, майстерно виконаних художніх творів, позначених яскраво виражених ним індивідуальним стилем. Митець знайшов свій ритм колористики, форму, опираючись на джерела українського мистецтва.

Метою статті є всебічне висвітлення живопису та теоретичної діяльності художника.

Результати дослідження. Михайло Миколайович Яремків народився 11 листопада 1957 р. в с. Бережниця на Стрийщині Львівської області. Любов до мистецтва зародилася у нього ще змалку: дуже подивлявся світу мистецтва і подобалося, що навколишню дійсність можна зображувати не лише реалістично, а ще й стилізувати її за допомогою лінії, кольору, композиції.

Знання Михайло Миколайович здобув у Самбірському педагогічному училищі, згодом у Дрогобицькому педагогічному інституті ім. Івана Франка та Прикарпатському університеті імені Василя Стефаника на художньому факультеті, спеціалізація – монументальне мистецтво.

Під час дійсної військової служби був художником частини. Цьому фаху присвятив своє трудове життя, приїхавши в Самбір: працював художником-оформлювачем у Самбірській міжрегіональній

Надійшла до редакції 19.05.2011

художньо-оформлювальній майстерні; вчителем у заочній середній школі міста Самбора, з 1985 — викладач образотворчого мистецтва в Самбірському педагогічному коледжі імені Івана Филипчак на відділі образотворчого мистецтва та художньої праці. Значну увагу Михайло Миколайович приділяє вихованню юних художників, щедро ділиться своїми знаннями і досвідом, а також популяризує творчість митців рідного краю через написання книг. Він є автором довідника, присвяченого творчості художників Прикарпаття “Силуети рідного міста: на перетині історії та культури” та численних статей про художників Прикарпаття.

Видав словник-довідник образотворчих термінів “Мистецтво: види, жанри” та навчальний посібник “Композиція: творчі основи зображення”.

Спільно із художником-викладачем Миколою Щербою започаткували випуск альманаху “На шляху до майстерності”.

На думку фахівців, важко знайти аналоги, принаймні у навчальних закладах по підготовці педагогів, з виданням М. М. Яремківа “Українське мистецтво в ілюстраціях”, де кращі твори живопису, скульптури, архітектури, декоративно-прикладного мистецтва.

Перебуваючи у сорокалітньому віці, вік, коли він здобув мистецький і життєвий досвід (так вважає художник), відчував потребу у наповненні свого життя творчими злетами. Очевидно, митець зрозумів, що після двадцяти років професії викладачем образотворчого мистецтва у самбірському педагогічному коледжі, просто необхідно почати працювати не лише як викладач, але й як художник і врешті-решт задовольняти найпотаємніші куточки своєї душі. Вважав, що людина, перш за все, має набратися вражень, відчути життя, пізнати його. Зрештою, для того щоб працювати з обдарованою молоддю, треба самому любити свою справу, бути людиною неординарною, творчою, цікавою, мати широку освіту, володіти глибокими знаннями. Художник, педагог — ось головні ключі його творчого та професійного життя.

Мистецтво — це його трансформація, переосмислення навколишнього середовища. Він вважає, що без глядачів немає жодного живопису, картини у майстернях художників — мертві, а оживають тільки на виставках. Щасливий той, хто наділений талантом творити красу, оскільки може зібрати біля себе тих, хто шукає її. Можливо, це і зближує їх: художника — вічного пошукувача краси, засобів її відображення і глядачів, які прагнуть побачити світ очима Михайла Миколайовича [7, с.2].

З 2004 року починає брати участь у виставках. Надзвичайно вдало і швидко створював нові картини і у цьому ж році відбулися три його експозиції. Перша виставка під назвою “Раптовий погляд” експонувалася у галереї “Акварель” міста Києва. Львівська художня рада при обласному відділенні Національної спілки художників України з творчого доробку М. М.

Яремківа відібрала три картини і відправила в Київ на республіканську експозицію, приурочену до 190-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка [2, с.3]. Наступна — “Світло душі” у місті Трускавець, третя — знову у Києві, це була Всеукраїнська осіння художня виставка. А от для Самбора він представив свої роботи у 2005 р. під назвою “Мелодія життя”. Мабуть, тому він хотів предстати перед земляками не початківцем, а зрілим, визнаним художником, з власним мистецьким поглядом на світ. Деякі імпрези — справжній квітковий вернісаж. Це була не просто виставка творів, не тільки свято для душі, а перший творчий звіт перед найріднішими і найближчими людьми. Звіт творів його багатогранного таланту, який він розвинув наполегливою працею, нестримним бажанням до удосконалення, самоутвердження та підкорення нових висот.

Художник ніколи не сідає за мольберт, доки не бачить, яким буде готовий твір. Полотно — це вже остання стадія роботи. Вважає, що спочатку картину треба виносити в голову, а вже за мольбертом відходить від буденності життя, знаходить себе, вкладаючи душу в кожний свій твір-картину і тоді народжуються справжні витвори мистецтва. Маючи фантазію, гострий зір психолога та неординарне сприйняття природи, Михайло Миколайович уміє знаходити і доносити до глядача красу і гармонію навколишнього світу.

Застосовує у своїх роботах техніку імпаasto — прийом виконання живописних творів щільними покриваючими мазками фарби, за допомогою мастихіна. “Людська думка широка і швидка, матеріал не встигає за нею, — говорить живописець, — а мастихін розширює можливості художника. Коли малюєш пензлем виходить двовимірна робота, а так можна створити третій рельєф”. Техніка олійного живопису аля-пріма передбачає виконання картини за один сеанс, без попередніх начерків та підмальовок, залучає імпресіоністичні елементи. Майстерне володіння модерною технікою живопису дозволяє йому вдало експериментувати, постійно розвиватися.

Улюбленими жанрами для художника є натюрморт, пейзаж і жанрова композиція. Та найбільше цікавлять художника флористичні елементи. Ними він творить художні образи великого звучання. Для нього квіти — це культ добра, мудрості, витонченості, краси. Вони сповнені прихованого хвилюючого змісту [4, с.3].

Чому квіти? “Вони для мене, ніби люди, — розповідає художник. — В кожній із них я пізнаю когось із своїх знайомих”. В картинах Яремківа є щось із поезії. І не дивно, що метафоричні підписи до робіт часто придумує його землячка — поетеса Оксана Скварко (“Думками розмаїті”, “Шепотіння”, “Втіха”, “Покірне мовчання”). Коли стоїш навпроти його картин і бачиш квітку на снігу, а ще віконні узори, виписані морозом, ось тоді здається, ми мали б довершену картину року. Митець не просто малює квіти, куточки природи, а створює цілісні проникливі одухотворені образи. Зображення природи рідного краю сповнені щемливої радості, прихованого хвилюючого

змісту. Поєднання прозорості й насиченості фарб наповнюють зображене загадковим полум'ям, у якому присутній насамперед, за словами художника, “уклін жіночій красі та неповторній, різній природній стихії”. Малюючи квіти, художник не просто відволікається від буденності, а створює свій уявний , у якому флорестичні елементи постають захопливими витонченими образами. Часом здається, що створене живе своїм життям – насиченим, пристрасним. Квіти не просто зображені у вазі чи на галявині, а наповнені емоційного звучання.

Слід зауважити, що картини Михайла Яремківа відзначаються естетичним впливом на глядача. Квіти постають перед нами в усій красі: полум'яні маки, білолиці лілії, повновиді троянди, поважні жоржини, різнобарвні вишукані хризантеми. Перлинні конвалії “розсипають” свій сміх поруч зі статечними тюльпанами, ніжними нарцисами, гарячими соняшниками. Непомітними деталями, які можна відчутти хіба що на рівні підсвідомості, грою кольору та світла, особливими відтінками м'яких олійних фарб Михайло Миколайович звертає увагу на внутрішній стан речей, робить їх емоційно змістовними та виразними. Картини мають добру енергетику і відчувається мистецький погляд Михайла Яремківа на світ [3, с.3].

Поступово він вдосконалюється, знаходить нові барви для відображення багатого внутрішнього стану зображуваного, створює свій неповторний стиль і творчий почерк. Колористика є особливістю його творчої мови. Найважливішим і найцікавішим для Михайла Яремківа є життя кольорів, їхнє єднання і гармонія. Колір начинений щеном почуттів, хто споглядає твори змушує частіше битися серце та заповнює душу кожного естетичною насолодою [1, с.3]. Колорит його робіт є системою кольорних сполучень. Один з найважливіших засобів його емоційної виразності є поєднання теплих (переважно червоні, жовті, жовтогарячі тони) із холодними тонами (сині, зелені, фіолетові). Вони можуть бути спокійними і напруженими, яскравими і бляклими, заснованими на локальних кольорах і на використанні тональних відносин, рефлексу, які здаються художнику своєрідними магнітами гармонії [8, с.3].

З 2006 року у М. Яремківа з'явилась нова тема, новий предмет закоханості – жінка. Художники всіх часів прагнули створити свій образ чарівної половини людства, чи не найпрекраснішого створіння Всесвіту. Вона на його полотнах витончена і романтична, еротична і сексуальна, чуттєва і одухотворена (“Недосяжна мрія”), впевнена у собі, сильна духом, здатна до виклику (“Краса кохання”, “Зойк хіті”). Розглядаючи зображене, хочеться зрозуміти, який із створених образів найближчий художнику, якою він би хотів бачити сучасну жінку. Можливо – вродливу, осяяну сонцем, щасливу і благословенну [9, с.3].

У своїх полотнах митець зображує одну чи декілька постатей. Грунтуючись на внутрішньому світі людини, її психології, будує всю образотворчу

сторону зображеного, використовуючи художні засоби виразності (вибір формату, аксесуари, пози, розміщення в просторі, колористичне вирішення). Важливим компонентом його композицій є колористичні й тональні відношення. Художник часто будує колорит на великих контрастних плямах, тому що зображення жіночої постаті переважно охоплює основну частину картини, які збагачує аксесуарами, що є точними і розкривають характер чи діяльність людини, наприклад одяг. Він не загромождає фон, а робить акцент на зображуваному, володіє цілісною системою принципів художнього узагальнення і відтворення дійсності в мистецтві, оцінює та перетворює життєвий матеріал в завершену систему.

За плечима у митця – яскравий і самобутній творчий шлях, понад 30 районних, обласних, всеукраїнських та міжнародних виставок. Майстер пензля стає відомим не тільки в Україні. Його твори знаходяться у приватних колекціях в Росії, Австрії, Німеччині, США, Польщі. Він прийнятий у 2008 р. в члени Національної Спілки художників України [10, с.5].

У 2009 році у м. Фронляйтен (Австрія) відбулася його персональна виставка. Робота майстра пензля з України “Квіти Едему” настільки вразила їх, що заступник мера Фронляйтена (земля Штирія) пан Вольфганг Касік придбав картину для мерії міста, а репродукцію іншої картини художника австрійські видавці використали як заставку до культурного календаря міста Грац. Його роботи як ілюстрації використовують у навчальних підручниках, окремо надруковані в спеціалізованих журналах, увійшли до повно кольорних каталогів [9, с.5].

Художник знайшов себе у мистецтві. Але досягнувши певного рівня, повинен іти далі. М. Яремківу тісно в реальному зображувати буття, обминає всі буденні дрібниці, другорядні речі, акцентуючи увагу на почуттях зображуваного. Він глибоко лірична особа з особливим ліричним чуттям. Своєю працею, талантом художник ствердив, що творче життя у Самборі не затухає і це древнє місто завжди славилось яскравими особистостями.

Висновки. Живопис Михайла Яремківа виступає важливим засобом художнього відображення і тлумачення дійсності, впливу на думки і почуття глядачів. Ідейний задум творів живопису конкретизується в темі і сюжеті та втілюється за допомогою композиції, малюнка й кольору. Виразність його малярських робіт визначається характером мазка. Передача об'єму і простору зв'язана світлотіньовим моделюванням, використанням тональних градацій і просторових якостей теплих і холодних кольорів. Витончена душа живописця Михайла Яремківа знайшла своє втілення у зображенні флористичних елементів з багатограними можливостями вираження через колір, форму, техніку. Творчий доробок митця свідчить про творчу розкутість та вільний підхід до натури, що говорить про його майстерність та широкий погляд.

Здобувши мистецький досвід, вже у зрілому віці художник прагнув показати усю різноманітність передачі квітів, жіночі постаті на полотні, які постали перед нами у новій реальності. Реальність, яка являється єдністю модерних течій в поєднанні техніки імпастро із лесуванням, надаючи роботам видимої фактури. Володіючи основами композиції та академічним рисунком, художник вийшов на новий шлях реалізації своєї живописної манери, прагнучи до пошуків новомодних спрямувань. Розглянувши творчий доробок попередників, Михайло Яремків прагнув виділитися з поміж інших співбратів-художників та затвердити себе як самобутнього митця серед широкого кола відомих імен українського мистецтва. Судячи з того, що його творчість викликала зацікавлення в колекціонерів та, поки що, вузького кола мистецтвознавців, це говорить про його великі досягнення, незважаючи на те, що працює творчо лише сім років. Особистий творчий потенціал Михайла має вагомое значення у збагаченні мистецтва краю сучасним поглядами на живопис означеного часу.

Модерний живопис митця може стати предметом зацікавлення широкого кола мистецтвознавців, для поглибленого вивчення життя та творчості провінційного художника, зіставлення з творчістю сучасників, близьких за мистецькими та естетичними вподобаннями.

Література:

1. Кепич В. Чародій кольорів / В. Кепик // Новини Самбора. – 2006. – № 102/719. – С. 3.
2. Ладанай Б. Добрий слід Михайла Яремківа / Б. Ладанай // Новини Самбора. – 2004. – № 33/445. – С. 3.
3. Ладанай Б. “Музика світла” створив Михайло Яремків / Б. Ладанай // Новини Самбора. – 2006. – № 84/710. – С. 3.
4. Ладанай Б. Тепер Михайло Яремків зачаровує львів’ян / Б. Ладанай // Новини Самбора. – 2007. – № 60/780. – С. 3.
5. Ладанай Б. Художник, який малює квіти / Б. Ладанай // Новини Самбора. – 2005. – № 6/521. – С. 3.
6. Павлішак С. Вечір при свічках / С. Павлішак // Новини Самбора. – 2005. – № 83/598. – С. 2.
7. Павлішак С. Мелодія життя / С. Павлішак // Голос Самбірщини. – 2005. – № 21/1044. – С. 2.
8. Павлішак С. Світло душі / С. Павлішак // Голос Самбірщини. – 2004. – № 83/998. – С. 3.
9. Рондяк Л. Музика світла / Л. Рондяк // Голос Самбірщини. – 2006. – № 85. – С. 3.
10. Сенейко М. Самбір збагатився двома членами Національної Спілки художників України / М. Сенейко // Новини Самбора. – 2008. – № 33-34/849-850. – С. 5.